

Театъръ и народъ

Театърътъ е „излѣзълъ“ отъ народа и трѣбва да се върне при него. Дионисийскитѣ празници, които сж дали начало на драмата и по-късно на театъра, сж били, както е известно, чисто народни празници. Тѣ сж символизирали радостта на живота въ неговото пролѣтно възраждане, мощното прбуждане на природата, победата надъ смъртта и унищожението. Житния класъ и лозата, тѣзи най-близки до човѣказлакове, до неговото всѣкидневно битие, ставатъ постепенно мистически алегии, които, въ образитѣ на Деметра и Дионисъ, създаватъ около себе си цѣлъ кръгъ отъ мистерии. Особено култа на Дниониса, първоначално съпроводенъ съ кървави оргии и безумни игри, по-късно, въ Атика, приема по-меки форми, превръща се въ чисто религиозенъ култъ за таинствено съединение съ бога въ символа, въ пира, въ гадания и споменуване на усопшитѣ. Духовно пречистване, отърсване отъ житейската плѣсень — „катарзисъ“ по израза на Аристотеля — очистване на душата отъ вълнуващитѣ я страсти: мъжкия хоръ и разреденото пиршествено вино ставатъ източникъ и арена на драматическото творчество. Отъ тѣхъ се раждатъ импровизациитѣ на дитирамба, това „зърно на трагическия монологъ“ (Аненски).

По-късно, несъмнено, самиятъ животъ, историческитѣ сждби на елинския свѣтъ, събитията на този прозраченъ исторически фонъ, веднага следъ падането на лидийското царство, всичко това подготвя появата на Софокла съ неговата психологическа драма, чийто духъ владѣе пълноправно до днесъ. Катастрофичниятъ характеръ на историята (на *течащия* животъ за поколѣнията), дете поразява устойчивостта на тогавашния „западъ“ (културна Елада) предъ натиска на хаотичния и „варварски“